

ROZHOVOR

STR. 68-69

VIDĚLI JSME...

STR. 69,70,72,76

HRAJEME SI S...

STR. 74

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

14. června 2005

úterý

číslo 4.

Dětská scéna se přehoupala do své druhé půli. Semináře jsou v plném proudu, v některých z nich již pomýšlejí na závěrečnou prezentaci své práce. Děti ze souborů pronikají s lektory do tajů těla, ducha i města Trutnova, o čemž se v tomto čísle můžete také dočíst. Protože jsme již viděli tři loutková představení, je ten pravý čas pro rozhovor s Jiřím Vyšohledem o loutkách. Krátce se nám dnes představuje i jím vedený seminář a loutkám se věnuje samozřejmě i anketa. Ta mimochodem prokázala značnou poučenost respondentů. Čtyři soubory, které dnes uvidíme na jevišti, se uvnitř čísla představují také jako autoři dialogů a návrhů loutek. Nedílnou součástí přehledky jsou diskuse o představeních, diskuse dětí, seminaristů, lektorského sboru s vedoucími a tavicí kadlub společně veřejné diskuse. Je to náš erbovní klenot, s péčí po léta pěstovaný. Připravujeme si tak horké chvílky, trápíme se nad přesnými a citlivými formulacemi problémů, pereme se s teorií a terminologií, argumentujeme a přesvědčujeme, vznášíme se na vlnách emocí. Někdy je těžké netočít se v kruhu, vybědnout z marginálií, vzdát se posledního slova atd. Koneckonců jsme pedagogové, lidé s potřebou sdělovat, pomáhat druhým v pochopení světa. Je těžké hledat míru a dopřávat každému problému jen tolik času, kolik opravdu potřebuje. A právě tak je těžké si v situaci vedoucího souboru všimnout, že dobře prozkoumaný komár přesto není velbloudem. Zdravou zpětnou vazbou je pak pohled dětí. Najdete ho i v dnešním vydání.

Aby byl postoj vůbec k něčemu, musí se mu člověk plně odevzdat, musí ho hájit na život a na smrt. A přece je tu zároveň vnitřní hlas, který šeptá: „Neber to zas tak vážně. Drž se svého, ale netlač na pilu.“ (Peter Brook: Pohyblivý bod)

LuH

PONDĚLNÍ ANKETA

Otázka: Co všechno se může stát loutkou?

Jak odpovídaly děti?

- Aby nebyla úplně malá, v komedii nebo hororu. Téměř všechno, člověk i věc, to je jedno. (Bára, 14)
- Všechno co žije, co je kolem nás. (Eva, 11)

- Cokoliv - když je to potřeba. (Vojta, 15)
- Téměř cokoliv, co není tak velké, aby se to nemohlo stát loutkou. Za normálních okolností všechno, co není moc velké. (George, 13)
- Ponožka. (Nikolka, 12)
- Všechno možný, člověk, papír, zvíře - když je vycpaný... (Eva, 13)

- Když to tak vezmu, loutkou může být i člověk, když se podřídí druhým. (Pavla, 15)
- Třeba i šátek, záleží na divákově a hercově fantazii. (Lucka, 13)
- Všechno možné, může to být postava, zvíře, člověk. (Lucka, 14)

Jak odpovídali dospělější a dospělí?

- I člověk - obrazně řečeno. (Joska, 35)
 - Papír, kapesník, PET lahev, knížka, krabička od sirek - důležitá je fantazie. (Irena, 49)
 - Všechno. (Alžběta, 36)
 - Boty, drátěnka - všechno, co se vezme do ruky. (Anna, 42)
 - Všechno, záleží na příběhu. (Jitka, 35)
 - Já. (Zuzka)
 - Všechno - zbraň v ruce člověka, vyndavací zuby, skleněné oko. (Kája, 16)
 - Bota, ponožka, rukavice (Verča, 16)
 - Všechno s čím se dá hýbat, především to bývá člověk. (Monika, 18)
 - Úplně všechno. Když ten vodič s ním umí pracovat. Musí si k ní najít vztah, musí ji brát jako bytost. (Adéla, 16)
 - Téměř cokoliv, pro co najdu důvod, abych to jako loutku použila, to znamená, že tomu dodám vlastnosti a schopnosti potřebné k výpovědi a ta věc musí být schopná je přijmout, reprezentovat je. (Ivona)
 - Všechno mimo živlu. (Štěpán, 20)
 - Všechno mimo živlu. (Helena, 18)
 - Všechno mimo živlu. (Lucka, 17)
 - Všechno mimo živlu. (Jana, 17)
 - Všechno, pokud je předmět v roli a uchopí s jako loutka. (Martina, 22, Aneta, 24)
 - Noha. (Anka, 20)
 - Parní stroj Siemens. (Týna, 19)
 - Dědečkovy brýle. (Jan, 29) - *No, to bude nadšen.*
- Poz. red.*
- Podle mě úplně všechno, když se mně to stane partnerem. (Jaroslav)
 - Úplně všechno, animovat lze úplně všechno - ramínko, tužku, sirky... (Alena)
 - Každý uchopitelný předmět. (Zdeňek, 26)

OD ŠOTKA

■ Šotci se v čísle 3 vyřádili. Na straně 56 vyměnili F. Zborníkovi ve jméně počáteční Z za S, na straně 59 změnili pracoviště V. Rodriguezové - není zaměstnancem CVČ Domeček, nýbrž CVČ Ulita, Střediska DDM Brno. A do třetice snědli podpisy dvou dívek ve článku o semináři D, k podpisu Iva patří ještě jména Katka a Verča. Všem čtyřem postiženým se velmi omlouváme!

Autorem fotografie na titulní straně je Michal Drtina. Do dnešního čísla ulovil celou řadu zajímavých snímků - nejen papírové sochy na nábržích.

DĚTSKÉ DIVADLO Z POHLEDU LOUTKÁŘE

Rozhovor s Jiřím Vyšohlídem o loutkách, rytmu a dětské naivitě dospělých.

Co to je vlastně loutka?

To je hodně široký pojem. Je to vlastně původně hračka, nebo ještě dřív zástupný předmět, který si člověk bral na pomoc, když si něco vysnil a chtěl si tu myšlenku zhmotnit, například totém. A dítě to tak má vlastně pořád. Spojitost loutky s divadlem asi vznikla až následně. A proto si taky myslím, že loutka nejmíň funguje ve chvíli, kdy má pouze nahrazovat herce, a že je lepší, když je její funkce propojená s tím původním významem zástupného předmětu, něčeho, co člověku pomáhá jako znak. Proto se i to současné loutkové divadlo obrací víc k té širší formě, než bylo takové to kukáčečko, kde jsou vidět jenom loutky a hrají tam takovou tu „pocitivou hru“, což je až na malé výjimky spíše nudné.

Takže loutka má kořeny v našem dětství evolučním i osobním.

I v přístupu dospělého k loutce je nutná určitá naivita, podobná nebo stejná s naivitou dětskou. Je v tom fantazie, otevřený přístup, protože člověk se musí zbavit všech hranic a ohrad nastavených v hlavě životem. Pro mě osobně je to pak taková úžasná chvílka, kdy pustím všechny věci z hlavy, vymyslíme si, rodí se nápady a začne si s tím hrát jako děti. Proto si říkám, že loutkové divadlo by měla být hlavně zábava pro ty lidi, co to dělají. Dospělí i děti. samozřejmě, že pak musí přijít fáze opakování, náviku. Ale pořád jde o hru.

Jak se dělá loutkové divadlo s dětmi?

Já sám jsem to jako dítě zažil u Hany Budínské - to byl klasický loutkářský soubor, a když se mě na to kdosi ptal, uvědomil jsem si, že si vlastně nepamatuji, že by nás někdy nějak vedla, že by nám něco vnucovala, (kromě toho, že nás tišila, když jsme zlobili), že mám pocit, že jsme si to všechno dělali sami. Což jistě není pravda. Maximálně si pamatuji, že nám radila ty výtvarně-technologické věci, když jsme si to sami vyráběli. Ale přímo na takové to „dělání divadla“ si vůbec nevzpomínám.

Jsou nějaké loutky pro děti vhodnější?

U některých druhů loutek jsou řemeslné bariéry, kdy s tím dítě ještě nemůže hrát z důvodu, že je to těžké nebo složité na motoriku ... Pro začátek práce s loutkou bych myslel na takové to nejjednodušší - předmět, hračku, která se dá dobře držet a dítě ji jako hračku bere - tak jak je zvyklé. Pak je tu maňásek - jeho ovládání je jednoduché tím, že je přímo spojený s tělem - člověk vlastně „jen“ hýbe rukou. Může jít jen o holou ruku s kuličku nasazenou na ukazováku coby hlavou a je to je to jednoduché a prvoplánově uchopitelné. Zatímco marioneta má všechny ty nitě, je strašně složitá a moc daleko od těla. To se musí cvičit, nejdě si hned hrát. Pro děti je přístupný manekýn, totemové loutky nebo plošné loutky, tím, že nemají pohyblivé části, dá se hrát jejich otočením nebo náklonem a dítě k tomu vždycky dohrává svým hereckým výkonem, svým postojem. Hlavně by mělo jít o loutky technologicky co nejjednodušší.

Ono to tak funguje i u profesionálního divadla. Pokud se začnete zbavovat jednoduchosti, tak to vede ke katastrofě. Kolem loutek je vždy nějaká ta naivita a jakékoli publikum přijde, nechá se unášet právě tou jednoduchostí, která je v kontrastu s okolním světem, který je „nabušený“ technologií a zázraky - jako v kině. Ale a lidi přijdou do divadla, koukají na nějakou myšku a udělají „Jéééé“. V tom je ten klíč - v jednoduchosti - protože člověk zůstává stejný. Vemte si, že třeba od starého Řecka - technika popošla, ale člověk vnitřně zůstává stejný.

Loutka ožívá vztahem člověka. Je lepší dát přednost loutce, kterou si dítě

samo vyrobí a má k ní osobní vztah nebo lze mít stejný vztah k loutce, kterou dostane už hotovou, výtvarně a technologicky pojednanou?

Nevím je-li na to recept. Jako děti v souboru jsme výpravu dělali sami - ale to bylo exkluzivní, scházeli jsme se dvakrát týdně... Ale vztah herce k loutce je vztah funkční, ne mateřský. Jde o to, co se s ní dá dělat, jak si s ní jde hrát. Vě chvíli kdy vezmu do ruky loutku a zjistím, že dělá fantasticky to a to, zjistím co umí, tak se do ní okamžitě zamiluji a je mi jedno, jestli jsem ji vyrobil nebo ne. Když zjistím, že se s ní dobře hraje, že je to dobrá loutka - hračka ... je to jako když jím rád vepřovou: taky ji sním s chutí, i když jsem ji sám nedělal. Na druhou stranu, jsem typ loutkáře, kterého technologie loutky zajímá, takže se rád se scénografem domlouvám na technických finesách ...

V loutkových představeních se často objevuje hudba, písničky a zvuky. Proč je pro loutku tak důležitý rytmus?

Loutka je, oproti tomu co zastupuje, zjednodušená, je zkratkou, znakem. A má do nějaké míry okleštěné vyjadřovací schopnosti. (Na druhou stranu umí samozřejmě leccos navíc.) Proto se i její akce musí zjednodušovat a čistit, aby bylo srozumitelné, co dělá. Jakmile se to dělá všechno najednou nebo složitě, nikdo tomu nerozumí, divák nemá šanci všimnout si toho podstatného. A ten zvuk - zvuk nebo hudba, to je jedno, cokoli - to je taky vlastně rytmizace času, je to stylizace a loutce to hodně pomáhá. Rytmus zpřehledňuje akci, doplňuje loutku, bez zvuku jí něco chybí. Já to vnímám i u kolegů loutkoherců: člověk, který nemá základní hudební citění - to nemusí být vzdělání - spíš hudební a časové citění, cit pro fázování času, nemá úplně snadný přístup k hraním s loutkou. Oni se musí ten pohyb s loutkou jakoby nadřít a nabiflovat a nejsou v té hře svobodní. Proto bych vždycky chtěl v divadle dělat s lidmi, kteří mají muzikantský cit. A taky představitost - dokáží si představit jak to vidí divák - tedy z druhé strany, než jak na loutku kouká loutkoherce. Imaginace, rytmus, muzika - to je dnešní loutkové divadlo, divadlo předmětů zvuků a obrazů - včetně slov, ale jen jako jedné složky.

Takže pokud dítě přivádím k loutce, měl ho zároveň podporovat v hudebnosti a múzičnosti vůbec?

Já si to nedovedu představit zvlášť - to spolu vyrůstá a prorůstá. Hra s loutkou je propojena s rytmizací divadelní akce i slova až po písničku - je to tak vnitřně propojené, že při tvorbě inscenace o tom nepřemýšlím odděleně. Ale je to i otázka dispozic. Tak jako se mluví o předpokladech či talentu k hudbě, existuje patrně něco takového i pro práci s loutkou. Jsou lidé, kteří to nemají v těle, nic jim to neříká. A na druhé straně jsem se potkal s člověkem, který se s loutkou nikdy nesešel, a ve chvíli, kdy ji dostal do ruky, dokázal s ní rovnou hrát, komunikovat. - Možná tam hrála roli i jeho hudebnost, protože to taky byl muzikant, byl schopný stylizace. Zatímco jiní lidé se to musí učit léta a pořád to ještě není ono.

Je stále magie loutky tak silná, že po představení táhne dítě do zákulisí prozkoumat všechny ty zázraky? Já jsem to tak zažil.

Když se dětem představení líbí a jsou z něho nadšení, tak se automaticky jdou podívat, jak se to dělalo - pokud je učitelky nezaplaší. A na představeních, kdy přijdou děti s rodiči v sobotu, je po skončení okamžitě plně jeviště dětí, hned na všechno lezou, chtějí si na všechno zahrát, zkusit si to. Loutkové divadlo je ještě pořad i pro řadu dospělých taková věc neprobádaná a je pro ně objev, co všechno může.

Děkují za rozhovor. LuH

VIDĚLI JSME V PONDĚLÍ

U medvědů

VIDĚLI JSME V PONDĚLÍ

Sviňáček

MLUVILO SE
O...

... pondělních představeních

Pondělní diskuse ve foyeru kina začala s mírným zpožděním. Její moderátor J. Provozník připomněl, že se bude postupovat podle modelu stanoveného včera - nejdříve se vyjádří krátce vedoucí souboru, pak vylosovaný seminář a následně budou stanovena témata k dalšímu hovoru. K těm se vysloví všichni, kteří budou chtít. proto i dnes budou poznámky lektorského sboru uvedeny jako součást diskuse auditoria. Pořadí souborů odpovídá sledu, v jakém se diskutovalo.

O líné a lakomém - dDDD ZUŠ Děčín**Slovo vedoucí**

Jde o soubor, který už vyrostl z dětských střevíčků. Pracují spolu od roku 2000, 3 jsou ještě na ZŠ a 3 už na SŠ. Jsou hodně muzikální, proto jsme nakonec vytvořili maňáskovou hru se zpěvy.

Seminář B

Přestavení se líbilo dětem i seminaristům, bavilo je. Pozitivně je třeba hodnotit nadání hudební i herecké, práci s loutkou. Líbila se hudba, kterou si sami zahrají i zazpívají - a dokonce na vysoké úrovni.

K debatě jsou stále stejně rozvleklé „sexuální scény“ bez variací a často opakované drobné vtípky (mikrofony s chraстítky byly poprvé oživením, podruhé už nezaujaly). Hudba nakonec byla dominantou místo hry, padl i výraz „koncert naroubovaný na loutkové divadlo“, s ním ale nesouhlasili všichni seminaristé. Některé výrazy jsou až příliš tvrdé - např. „zelená čúza“.

Seminář D

Tento seminář měl na inscenaci podobný názor. Přidal ještě téma scény se žabami u rybníka - celá scéna byla odjinud - loutky jiného typu, jiná hudba, látka představující rybník také. Scéna svatební noci byla příliš dlouhá.

Témata vytčená pro diskusi:

- problematika sexu
- loutkový plán inscenace
- hudba a její funkce
- složka textu - dramaturgický problém
- v poslední třetině hry

Auditorium

se začalo vyjadřovat k otázce dramaturgie. Příběh je jednoduchý a krátký. Ve druhé polovině hry je rozměňován naddimenzovanou hudbou. Nejpodrobněji se u dramaturgie zastavil nakonec F. Zborník: Nejde o klasickou pohádku, ale vlastně o grotesku, v níž je lakomý kupec potrestán tím, že dostane za ženu línou ženu. Líná žena však za lenost potrestána není a toho vlastně docílí tím, že svého muže zaujme něčím jiným (sexuální přitažlivostí). Ve zpracování hry dochází k odchylce od předlohy. Tam to funguje tak, že matka dceru provdá vlastně podvodem a kupec si ji vezme, protože mu bude pomáhat svou pílí rozmnožovat majetek. Napětí vznikne z toho, co se stane, až se na podvod přijde. Budováním vztahu je konflikt oddálen, kupec odjíždí, žena má udělat nějaké práce a napětí se vrací. Podruhé je odvráceno tím, že žena náhodně najde zlato. Ku-

pec se vrátí a v předloze není žádná opilecká scéna. Matka dostane nápad a bez vysvětlování se rovnou broukovi pokloní. Výměna brouka za můru je dobrá, nese i jiné významy. Opilecká scéna je tím problémem - vznikla z potřeby matčinu akci psychologicky zdůvodnit. Jenomže nic se tím nevyřeší. Otázka zůstává: co přijde, až kupec vystřízliví? Takovou otázku si ale vůbec nemáme položit. S tím souvisí i hudba - celou první polovinu je propojena s příběhem, ve druhé polovině se spojení s dramatickou situací vytrácí.

U medvědů - Kyselé rybičky, ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou

Slovo vedoucí

Tato skupina pracuje spolu 3 roky. Cílem práce bylo vytvořit z dětí partu na jevišti, spolupracovat. Texty jsme připravili společně, loutky děti vyrobily samy.

Seminář C

Představení se líbilo, bylo hráno s chutí, přirozeně, dobrý byl hudební doprovod, který si děti tvořily samy. Ocenit je třeba vtipné momenty - česání ovocného sadu. Sedělo téma ve vztahu k věku. Některé seminaristy překvapilo, že svatba je na začátku.

Temporytmus inscenace pokulhával.

Témata vytčená pro diskusi:

- otázka tématu a věku jedí vzhledem k tématu.
- volba typu loutek a jejich využití.

Auditorium

zvolilo téma loutek. Povídání zahájil J. Hulák, který připomněl, že plošná loutka umožňuje dobře demonstrovat. Dobře funguje tam, kde je třeba větší množství loutek. Jakmile mají loutky vstoupit do vztahů, nastává problém. Pohyb loutky je malý a stereotypní. S. Macková doplnila, že taková loutka ale umožní dětem se za ni schovat a překonat stud a že v plánu vedoucí určitě bylo postupně loutky odkrývat a opouštět je, „odtrhnout“ se od nich. Jedna seminaristka to potvrdila. J. Hulák a R. Marušák ocenili scénu s ovocným sadem, v níž místo ilustrace začala práce s divadelním znakem. V závěru J. Oudes připomněl, že jde o velmi účtyhodnou práci.

Sviňáček - Přemyšlata, DDM Praha 8

Slovo vedoucí

Soubor je vytvořen z různých přicházejících dětí, některé jsou v souboru déle, jiné od pololetí. Proto se velmi obtížně navazují vztahy. Andersen byl zvolen schválně, protože v DDM Praha 8 byl připraven celoroční projekt inspirovaný dvoustým výročím jeho narození. Původně se pracovalo s více pohádkami, nakonec byl zvolen Sviňáček.

V představení pro skupinu A došlo k výpadku předposlední scény - přeskočili ji.

Seminář A

I když jde o známou pohádku, pobavila. Zpracování bylo postaveno na zkratce a zvolené téma odpovídalo dětem. Tím tématem bylo zesměšnění plytkosti, povrchnosti a marnivosti. Konec byl nepřehlédlný, rozpačitý. Ne vždy bylo dobře rozumět. Použití imaginární růže a slavíka se částí semináře líbilo a částí se zdálo problematické. Postava pasáčka nebyla jasná - byl stále přítomen na scéně, i když se prostředí změnilo. Místy byla inscenace nedotažená - např. ve schovávání hubiček.

Témata vytčená pro diskusi:

- téma inscenace
- použití imaginárních rekvizit
- schovávání hubiček
- použití stylizace vzhledem k věku dětí
- srovnání se věřejším představením Popelky

Auditorium

zahájilo debatu srovnáním Sviňáčka s Popelkou. Obě pohádky jsou notoricky známé, obě jsou zpracovány stylizovaně, volba odpovídá věku dětí, skrze klasickou pohádku je sdělováno současné téma. Popelka je méně dotažená, působí didakticky. V případě Sviňáčka došel soubor dále - je věrnější předloze a má výhodu, že téma, o kterém se hraje, je přímo v ní obsaženo. Stylizace je lépe čitelná, je víc připravená. Použitá zkratka vychází ze situací a vyprávěno je s nadhledem.

V. Klemens pak připomněl, že se inscenace nedrží tak věrně předlohy, jak se zdá. Marnivý svět princezny je sice krásně zobrazen až rokokovým způsobem, včetně motivu pohyblivého se hracího stroju v úvodu, ale zesměšnění marnivosti není motivováno. Nedožvíme se, proč se princ vydá za princeznu a že jí jde dát lekci, ani nepoznáme, že se zamiluje, nepoznáme co s ním udělá návrat posla. Není vybudován jeho živý svět. Souvisí to i s imaginárními rekvizitami - to, co je živé, je předvedeno imaginárně. Nemá to pak tu váhu. My pohádku známe a domyslíme si to. Inscenace realizuje marnivý svět, ale fakticky zesměšněn není.

Tomuto názoru někteří oponovali. Hrál se o princeznu, o jejím světě, proto jsme nepotřebovali znát motivy prince. Obraz, kdy princezna zůstala na jevišti sama jen s dohrávající skříňkou, byl velmi silný. Z jednání prince bylo dost jasné, že princeznu nechce a jde jí jen poučit. V tomto bodě se diskuse vrátila zpět k postavě prince otázkou: Pokud jde princ princeznu poučit, musím se ptát proč zrovna on na to má právo? Nakonec debata dospěla ke konstatování, že téma pohádky je zúženo. Hra nemůže být jen o princeznu světě, je třeba vybudovat jasně i ten princův - a soubor je na to dobře vybaven, zvládl by to.

Zaznamenat nezaznamenatelné zkusila ID

POHLEDEM ...

Ludka Richtera

Kyselé rybičky, ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou: U medvědů

Přijde-li na scénu devět sympatických malých dětí a začnou hrát roztomilé příběhy tom, jak se medvěd chtěl-nechtěl ženit, až ho medvědice dostala, kde ho chtěla mít, je úspěch u rozdílných dospělých téměř zaručen. Zvlášť, když to jsou děti přirozené, uvolněné, dobře vedené a o věcech, jež jsou jejich věku zatím nedostupné, hrají způsobem sobě vlastním, tedy když se netváří, že oněmi postavami jsou, nýbrž s odstupem hrají jen o tom, jak se jim takové věci, lidé, situace... jeví. V čemž jim pomáhají pěkně plošné loutky, které si samy vyrobily a jež dokáží zahrát přesně to, co je potřeba.

S druhým příběhem - o zlatém knoflíku, jež učinil z medvěda Ďapáka náčelníka, jemuž ostatní musí sloužit - začínají drobné dramaturgické problémy. Proč medvědi tak lehkověžně přijmou právě zlatý knoflík za důkaz Ďapákových vladařských nároků? Proč Ďapák, o jehož matce nebylo dosud vidu ani slechu, po nasycení zvolá „kdyby to tak viděla máma!“ - a ona to opravdu vidí? A protože tyhle věci samy o sobě příliš samozřejmé a přesvědčivé nejsou, musí se vysvětlovat - slovy, samozřejmě. Včetně trochu didaktického naučení na závěr.

I příběh o medvědu Barnabášovi se zdá napsán tak trochu a la thése. Není jasné, o co jde neúnavnému „radičím“ medvědu Zavadišovi a vposledku se zdá, že chce sad zničit - ale proč? A proč jej schválně ničí geometrickou řadou přibývajících „pomocníků“? Že by jen proto, aby se mohla vyslovit poučka mnoho pomocníků, sadařova smrt? Ale nápad se stromy coby dívčími hlavami, o které sadař pečuje hřebem i lakem na vlasy, je milý a vtipný. Škoda, že stejně účinná není i divadelní tečka třetího příběhu a tím i celé inscenace.

Přemyšlata, DDM Praha 8: Sviňáček

Inscenace sympatická už tím, že třináctiletá děvčata a mládenci mají chuť hrát pohádku pro malé děti vcelku věrně, aniž by ji parodovali, překrucovali či mermomocí předělávali na cosi, co jich teprv bude hodno.

Bavím se dobře vymyšlenými i provedenými, vtipnými nápady (např. zadečky a nožky růžově oblečených dívek coby prasátka, odpočítávající svým chrochtáním počet hubiček), či hereckými detaily ve skupině princezny a dvorních dam, které se evidentně vidí, slyší, kontaktují, reagují na sebe a komunikují; inscenace je silná především tam, kde jde o kolektivní obrazy.

Na druhé straně cítím nedostatečný emotivní náboj - inscenace jakoby mne jen informovala o určitých faktech, aniž by se citově postavila za nějakou hodnotu. Ze strany prince mnoho citu k princezně nevidím (jen o něm cosi zaslechnu) a její závěrečné potrestání proběhne jako udělení třídní důtky na pedagogické radě.

Možná, že onen rozpor do mne zasetý

pramení i z dramaturgické a následně režijní nevyjasněnosti či nedotaženosti. Andersenova pohádka stojí na střetu přirozenosti, opravdovosti a upřímnosti s umělostí, povrchností a pokrytectvím: princ princezně nabízí to nejvzácnější, co má - krásnou růži a nádherně zpívajícího slavíka, princezna upřednostňuje povrchní zajímavost, vnější vzhled, pozlátko. Jenže inscenace akcentuje jiné motivy, herecky mnohdy vděčné, dramaturgicky však méně či nikterak podstatné. Inscenace není zcela důsledná také v některých motivacích: poprvé dámy princeznu postrkují ke koupi kotlíku a bez ostychu obchodu asistují, podruhé se vášnivě brání zakrývat líbánek svými sukněmi.

Bezproblémová není ani funkce vypravěče. Vstupy jeho vyprávění děj brzdí, aniž se jeví nezbytné, nepřinášejí žádný nový úhel pohledu a když jsou navíc podávány s jakýmsi despektem, nevím už vůbec, co chtějí říci.

V každém případě je to však chvályhodný pokus o osobité, moderní uchopení a zároveň zachování tradičního sdělení pohádky.

dDDD, ZUŠ Děčín: O líné a lakomém

Soubor dDDD se úměrně svému věku pustil do MMM - malého maňáskového muzikálu, zpracovaného podle arménské pohádky o líné Huri, která se s matčinou pomocí nejen výhodně provdává za lakomého kupce, ale ještě ho lstí přiměje zakázat jí nadosmrtní jakoukoli práci.

Děčínští jsou výborně hudebně i pěvecky vybavení, hrají dobře maňásky i herecky, zajímavě obě roviny prolínají a vzájemně obohacují, mají smysl pro loutkový gag, založený zpola na výtvarnu a zpola na akci; loutky jim pomáhají zahrát i jinak ošemetné erotické momenty v úsměvné groteskní nadsázce.

A mají i jednu ne tak častou přednost: jsou schopni vnímat připomínky a pracovat na inscenaci i dlouho po premiéře, a neusínají ani na bobkových lístech nekriticky nadšených ohlasů. Díky tomu se jim podařilo upřesnit smysl jednotlivých postav (především dotáhnout lenost Huri a lakomost kupce) a jejich motivací, vyladit poměr prvků lyrických, komických a dramatických a všechny zapojit do sdělování dějových a tématických faktů (tak třeba píseň Za noci svatební se stala ze sebedojímavého zasnění funkčním prvkem pohledu na „hrdiny“ tohoto příběhu).

Některé věci však zůstávají stále nedotaženy: není tak docela sděleno, že matka vychvaluje na veřejnosti Huri proto, aby ji udala, kupcovo zadání úkolu před odjezdem padá pod stůl uprostřed nicneříkající scény jeho ranní rozzcvičky, důraznější vypracování a akcentování by si zasloužilo i nalezení zlatého valounu a intriky s múrou, jež zůstává ve stínu přebujelé opilecké oslavy (takto je kompletně sdělena ve slovech, což je nejen těžkopádné, ale i neúčinné). Inscenace má dynamiku i tah - dokud o něco jde, každá postava něco chce a něco pro to zřetelně dělá, prostě jedná. Kupcovým výkřikem Dost! po nikdy nekončící svatební „noci“ však „řemen“ padá, dynamika i tah se ztrácí. Kupec se před odjezdem rozzcvičuje, jen tak mimochodem zadá ženě pro ni nesplnitelný úkol, načež ona za dalšího zpěvu polehává, jde se jít...

Recenzent i porotce by měl vždy být na pozoru, aby jeho připomínky hodnocené nezahltily, nevydělily, neodradily. Na druhou stranu - protože neoslovuje jen soubor, o němž je řeč, nýbrž i širší okruh zájemců o divadlo, neměl by smlčet nic důležitého. Že by se Jana Štrbová, Alena Pavlíková a jejich svěřenci vydělili a nechali odradit, nemám strach. Ale neměl bych také smlčet, že děčínská inscenace je potěšující zprávou o tom, že čtyři dospívající dívky a dva hoši se vydali díky svým vedoucím na dobrou cestu - umělecky i lidsky.

Luděk Richter

VIDĚLI JSME V PONDĚLÍ

O líné a lakomém

NA KUS ŘEČI U...

... lektorů dílen pro děti ze souborů

Kristýna Filčíková

Kde jsi doma?

Zatím v Praze - a na jevišti.

Kdybys byla rytířem, jaké osobní heslo by sis dala na štít?

Vytrvej!

V čem je tvoje síla?

V nerozhodnosti.

V čem je tvoje slabost?

Neschopnost trvat si na svém.

Co se ti na městě Trutnově líbí?

Draci!

Anna Caunerová

Kde jsi doma?

Hocikde. (Kdekoliv.)

Kdybys byla rytířem, jaké osobní heslo by sis dala na štít?

Nechala by som ho pomaľovať prvým náhodným okoloidúcim, ale musel by byť unavený. (Nechala bych ho pomalovat prvním náhodným kolemjdoucím, ale musel by být unavený.)

V čem je tvoje síla?

Kľudne si to zistete. (Kľudně si to zjistěte.)

V čem je tvoje slabost?

Hocičo sa môže tou slabosťou stať. (Cokoliv se tou slabostí může stát.)

Co si ti na městě Trutnově líbí?

Uchvátila ma plávajúca PETfľaška v Úpe, piecka v kaviarni Kaffeteria a hrdzavý stroj Siemens. (Uchvátila mne Petlahev plavající v Úpě, kamna v kavárně Kaffeteria a rezavý stroj Siemens.)

POVÍDALI JSME SI...

... v dětském diskusním klubu

U medvědů

Příběh a téma - čtyři části svatba (voda jí poradila ať sbalí medvěda ...no a pak ho tak nějak stáhla do chomoutu), zlatý knoflík (o pomíjivosti), sad (o blbosti), konec (ukládají se k zimnímu spánku). Jasný příběh a téma.

Prostředky - rekvizity, loutky, zpěv, židle, látka (změna prostředí), používali taky sami sebe, sukně =přikrývka, voda

Fungovalo - líbila se mi změna prostředí za zpěvu, použití hlav u sadu, fungovaly loutky a zvuky při jejich pohybu, nevadilo, že loutky byly plošné, krátkovlasá záviděla dlouhovlasým jabloním, chaos v sadu ve správné rovině

Nefungovalo, nerozuměli jsme - když nehráli a byli na scéně -vypadávali z role, proč knoflík našla nejdřív medvědice, není to zbytečné, proč ho medvědice na konci bere za ruku, nejasný vztah mezi medvědem a medvědicí, co je krátkovlasá holčička, byla souvislost mezi tím, že se mezi ně chtěla dostat a při tom hrála zlého medvěda? když se mluví o sluníčku a o knoflíku

Soubor - Ona ho mněla ráda, ale styděla se před ním

Sviňáček

Příběh - byl jasný, ale nebylo zřejmé jestli je Sviňáček princ nebo další postava, nejasný

konec

Téma - Princezna vybírala až přebrala, dávala přednost umělému před živým

Prostředky - rám, růžové kostýmy, ponožky, princeznina židle, hrací skříňka, kotlík, opona je zeď mezi princeznou a Sviňáčkem

Fungovalo - kostýmy, hezká prasátka, chrochtání, pohyb na zvonkohru, práce s rámem, posílení informací v řadě dvorních dam, napjatá netrpělivá princezna, jasný vývoj princezny, zvláštní ocenění princezny, je vidět že Sviňáček není tak uznávaný jako dvorní dámy

Nefungovalo - co je cílem Sviňáčka, někde by se mohlo zmínit, že se převléká, neřekl, že jde vyzkoušet jak je princezna chytrá, konec nejasný

Soubor - on ji chtěl, ona ho ne a pak naopak, chtěl ji zkritičit

O líně a lakomém

Příběh - jasný příběh

Téma - konfrontace lenosti a lakoty, snaha užít si, divák ani nehledal poučení

Prostředky - paraván, loutky, kapela, písně, kostýmy

Fungovalo - líbila se hudební stránka, kostýmy čitelně sladěné s loutkami, dobře vyřešená scéna, zatahování závěsu, preciznost, přesnost, propracovanost, líbilo se mi namlouvání, svatba, připíjení, žabky, beatbox, vymlouvání kupce, dobrá komunikace s publikem- oslovení sousedů, propracované dialogy, přeměna loutky na živou osobu, písničky posunují děj místo vyprávěče

Nefungovalo - některé písničky jako parodie, některé ne, jak to že našla zlato jen tak, od svatby moc dlouhé písničky

Soubor - nesnažili jsme se nic parodovat prostě sranda

zapisovala Světlana, Tomáš a Miloš

HRÁLI JSME SI S...

Kristýnou Filčíkovou a dětmi ze souborů

Lítám, běhám od dílny k dílně, z místa na místo, těším se k Týnce, čeká mě tam její vnitřní klid, který se ovšem dokáže krásně prodrat ven...

„Rytíř Trut zabil draka a postavil město“. Tuto informaci dostanou od Týny děti v dílně a dále je na nich samotných vymyšlení příběhu, který by se vztahoval právě k městu Trutnov.

Základem ale není jen pouhá legenda, hlavním článkem dílny se stává práce s papírem. Obyčejný balicí papír a seznamení s jeho nekonečnými možnostmi, tak by se dal pojmenovat rozjezd, který probíhá v interiéru. Při vyrábění různých figurek z papíru se pomalu díky fantazii všech přítomných dozvídáme, jak to vlastně s rytířem Trutem a drakem bylo doopravdy...papírové loutky se zapojují do hry nebo se vytváří přímo živé obrazy a lidské sochy. Dozvěděla jsem se konečně čím to, že se Trutnov jmenuje Trutnov. To bylo tak, udatný a chrabrá rytíř Trut se zamiloval a princezna, o kterou se ucházel, se jmenovala Nov. Z jejich veliké lásky a spojení jmen vznikl TrutNov. Nebo se všechno událo jinak? Zabil rytíř Trut draka za měsíčního novu? „Hm, dnes je nov, támhle něco spí, není to drak?“ Řekl rytířův panoš. „Hm, to vypadá jako drak. Asi to bude drak. Asi to určitě bude drak. Je to drak!“ Do noci rytíř oznámil. „Tak ho zabijte!“ Tak já ho zabiju!“ A bylo po drakovi. „Hej princezno, kde jsi?“ A princezna, která sedí zamčená povídá. „Já jsem tady.“ Na to zase rytíř: „Tak už vylez.“ „Jak můžu vylézt, když jsem zavřená“...Nebo, že by se vše událo ještě jinak? Trut zabil draka, hrdě se postavil, v tom ho však zabil rytíř druhý a vzal si princeznu, která odvětila: „Ale já jsem chtěla Truta, tak mu aspoň postav město!“ Osobně se nejvíce přikláním k variantě legendy o krásné hlupačce, do které se Trut zamiloval tak bláznivě, že byl ochoten pro ni vykonat cokoli. A tak zabil draka, aby se krásce zalíbil, ta ho však nechtěla. Posmutnělý rytíř tedy zůstal na místě, kde probodl draka a založil tam osadu. Města se zatím zmocnil otec krásné hlupačky, který však vládl krutě a tak se postupně všichni lidé odstěhovali k rytíři. Osada se rozšířila na město a na jeho počest se nazvalo Trutnov. Když se krásná hlupačka dozvěděla, jak se věci mají, rychle se chtěla za rytíře Truta provdat. Trut ji miloval a tak se vzali, zanedlouho však rytíř přišel na to, jak je jeho kráska skutečně hloupá a ihned se s ní rozvedl.

Vzniklé příběhy chtějí svou realizaci a tak se vychází ven k řece Úpě. Tuto dílnu byste mohli poznat podle pochodujičích rolí balicího papíru, které směřují k mostu, pod kterým vznikají neuvěřitelná díla. Papír, nůžky, provázky, tuš, přírodní materiál a různé „ztráty a nálezy“ (sešmajdané tenisky, včerejší noviny, rám obrazu, kalhoty) napomáhají ke vzniku krásné hlupačky, jezerní panny, vodní víly, mrtvolé básníka, který se tajně převlékl za rytíře a několika draků. Z nichž se jeden jmenuje Felix, pochází z Havaje, jeho tatínek je krokodýl a maminka motýl. Pod mostem u řeky také můžeme spatřit papírového rytíře Truta v rámu, čtoucího denní tisk, přímo pak článek o Knížákovi. A to není ještě všem dnům konec, uvidíme, co přinesou další dny. Na vybraném místě vzniká pomalu, ale jistě tzv. Papírová galerie. Týna pracuje s dětskou fantazií, která se rozjíždí do obrovských rozměrů, možná právě díky strohé základní informaci o tom, jak rytíř zabil draka a postavil město...

JasKa

...Ankou Caunerovou a dětmi ze souborů

Letošní téma dílen pro děti ze souborů je samotné město Trutnov a jeho legenda o rytíři Trutovi, který se musel utkat s drakem. Prý zvítězil a draka zabil, ale není to jisté. Možná je varianta, že soubor skončil nerozhodně...Existuje tedy možnost, že drak i rytíř Trut nezemřeli a potulují se po Trutnově dodnes. Speciálně se touto otázkou zabývá výzkumný tým dobrovolníků, který se skládá z novinářky, studenta historie, archeologa a fotografa. Podle jejich výzkumů se v Trutnově nalézá několik důkazů, které svědčí o pravdivosti této teorie. Při souboji mezi rytířem a drakem došlo k otisku Trutovy tváře v průchodu vedoucím ze Slezské ulice, běžte se podívat! Fyziognomické znaky dokazují, že bájný rytíř Trut byl patrně černoch. S tímto novým poznatkem se ocitá ve vzduchu otázka, zda s tím také nějak nesouvisí přítomnost Franka K.K. na DS, která nám začíná připadat dosti podezřelá. Po Trutnově se tedy pátrá po dalších důkazech o přítomnosti draka. Výzkumný tým má za úkol nalézt, co nejvíce stop a přesvědčit obyvatele Trutnova o možném nebezpečí, které hrozí s dračím probuzením z pouhého spánku. Spánkem se zabývá i samotná Ančina dílna. Najdete si v prostoru „to“ své místočko a uložíte se, jako byste se teprve probouzeli. Oči máte zavřené, ale vaše vnitřní oko je dokořán a vnímá vše kolem sebe... Přání, sny, touhy, blízké osoby, dobroty a veselé zážitky. Pomalu se probouzí, převalujete ze strany na stranu, ale ještě stále neotvíráte oči. Tedy, na chvíli ano. Vždy si jen vyfotíte mrknutím oka to, co se nachází ve vašem zorném poli (strop, něčí ponožku, okno, ostatní „kolemspící“).

Ančina dílna začíná lekcí slovenského jazyka. Kromě věty „ako sa voláš“ se dnes účastníci naučili také slovo členok, což znamená kotník. Kotník, i když to na první pohled není tak jasné, je pro tuto dílnu jedno z nejdůležitějších slov. Pohybové zaměření totiž spočívá v uvědomování si vlastního těla, každé jeho části, od hlavy až po paty. Vnímání své ruce, ramena, dlaně, konečky prstů, nohy, kolena, palce a právě i kotníky, to vše si můžete vyzkoušet na této dílně. Vyzkoušet si můžete také pět smyslů, které vlastníme a o kterých víme a neustále je používáme. V každém se ukrývá také utajený šestý smysl. Máme ho v sobě, pomáhá nám rozlišit s kým se nám dobře tančí a naopak, měli bychom se naučit mu naslouchat. Šestý smysl - chrabrá rytíř, kterého si nosíme uvnitř...

Sázela se semínka v bludičkovém lese, když narostl a houstl, procházeli se v něm rytíři i draci, hrálo se na buben. Anka svou citlivostí a neuvěřitelnou pohotovostí do dílny vnáší obrovské množství energie, kterou ještě teď vstřebávám.

JasKa

Druhý díl slovensko-českého trutnovského slovníku:

spýtať sa - zeptat se
ešte raz - ještě jednou
robiť - dělat
žuvačka - žvýkačka
hej - ano
členok - kotník

PŘEDSTAVUJEME...

... lektorský sbor celostátní přehlídky dětských souborů

Radek Marušák

Silva Macková

Václav Klemens

Pedagog několika fakult, někdejší Jihočech, dnes Pražan. Kdysi dávno přinesl do školy ke zkoušce syrové kuře. Dívky okouzloval do roku 2000 svým dlouhým vlasem, dnes pronikavým pohledem. Spolu s Z. Jirsovou založil LDO na ZUŠ v Jinřichově Hradci. Na DAMU byl idolem všech spolužáků bez ohledu na věk i ročník studia.

Proděkanka DiFA JAMU Brno, pedagog ateliéru dramatické výchovy. Spolu s D. Svozilovou založila v 80. letech první středisko dramatické výchovy v této republice. Dcera Jindry Delongové, jedné z průkopnic dramatické výchovy a zakladatelky dnes už legendárního dětského brněnského souboru Pírko.

Umělecký šéf činohry Moravského divadla Olomouc, divadelní režisér. Nejdříve se málem stal pedagogem, nakonec studoval v ročníku s Radovanem Lipusem režii na DAMU. Do lektorského sboru Dětské scény ho získala Eva Polzerová, s níž učil na konzervatoři v Ostravě. Má neuvěřitelně krásné ruce.

DĚLO SE V... semináři C

Co dokážou loutky?

Naše existence v semináři C lektora Jiřího Vyšohlída začala ...

Kromě pana lektora dorazil i veliký kufr plný inspirace k improvizacím s různými typy loutek - od ponožky k rukavici, od rukavice k maňáskům, od maňásků k marottám, marionetám až k nám. Vždyť loutkou může být cokoliv. V semináři hledáme a nacházíme způsoby, jak vdechnout loutkám život. Pod našima rukama vznikají krátké etudy, doprovázené jednoduchými hudebními nástroji. Potom konzultujeme, zdokonalujeme pohyby loutek, ale hlavně dovádíme... Možná uvidíte - uvidíme...

*O čem asi sní si loutky,
visí a spí v přihrádkách.
O čem nechá si zdát loutkář,
když opilý půjde spát...*

C: My

VIDĚLI JSME V PONDĚLÍ...

V pondelok pôjdem s tebou

On, ona a pán v čiernom

PŘEČTĚTE SI

Co se do miniknižky Krakonoš nevešlo

Krakonoš v roli loutnisty

Stalo se roku 1542, že student Quasimodogenitus chtěl z kratochvíle putovat a jít přes Krkonoše: Cestou, aby si zkrátil čas, si úmyslně vzal do ruky loutnu a zahrál na ni (k potěše svého opuštěného miláčka) tu či onu milostnou písničku a šel v takových dobrých myšlenkách dost dlouhou chvíli: Co se však stane? Jak tak osaměle pokračuje v cestě, jde proti němu v podobě jiného studenta Krakonoš: A prosí ho, aby mu loutnu na chvíli předal, ať si také poslechne, co dokáže jeho muzika. Načeš dá student nepoznanému Krakonošovi nástroj. Krakonoš hraje zpočátku velmi mile a půvabně: Ale jak se cestou dál přiblíží ke stromu stojícímu u cesty, začne ukazovat své kousky, vyskočí ve velkém spěchu na strom, pokračuje sice v hraní, ale hraje nestydaté písně: Ubohý student nejenže se ulekne, zarmoutí, nýbrž se hněvem rozpálí a posílá Krakonoše ke všem čertům, právě: Ať mu zas pěkně vrátí loutnu, jinak že mu zahraje. Nato prý Krakonoš hodil kýženou loutnu na zem a k tomu připojil tak hrozný třesk, který budil zdání, že se loutna rozbila na tisíc kusů, ale, jak student viděl, byla nalezena nepoškozená.

Při téhle příhodě však šprýmařský Krakonoš brzy zmizel: A student se naučil cestovat skromněji: A tak místo milostné písničky začal hrát na své loutně křesťanskou píseň.

Krakonoš vychlastá víc než rasova svině

Krakonoš přijde jednou ve známém městě k sládkovi, tázaje se ho, kolik od něho vezme peněz, aby se mohl dosyta napít. Sládek žádá říšský tolar, domnívaje se, že až vypije za půl tolaru, nebude moci stát už na nohách; vpustí ho ze žertu do pivovaru a z kádě, ve které stála celá várka piva, ho nechá konví tak dlouho čerpat a pít, dokud nemá dost. Když tohohle Krakonoš dosáhne, vychlastá tolik, že se už dostal přes polovinu; tu sládka popadne strach a úzkost, chce ho odstrčit, avšak nedokáže ho sám přemoci, běží do předdolí, aby vzal na pomoc pacholky, než však přijdou do pivovaru, je všechno pivo pryč a chlap už také není k nalezení. Což se lidem zdálo tak podivuhodné, že nevěděli, co to má znamenat.

Krakonoš má kratochvíli s herci

Jednou v létě přijdou přes hory čtyři herci z Čech a ve stejnou dobu přijede i jakýsi kavalír se dvěma koňmi. Říkají, že jsou herci a všechno utratili; kdyby jim chtěl něco darovat, zahrají mu za to něco veselého. Řekne ano, jen ať hrají. Předvedou několik veselých kousků. Jeho kůň vypustí čtyři koňské homolky, protože herci byli čtyři, pak jim řekne, ať si každý z nich jednu vezme a s tím se tentokrát spokojí. A sedne na koně a odjede. Ti dobráci se dívají na honorář. Tři nechají konince ležet, čtvrtý si jej vezme s sebou, má u sebe papír a zabalí jej do něho. Když přijdou do hospody, zrovna v neděli, je tu mnoho hostů. Herci musí vystoupit a vydělají nějaké peníze. Když se hospoda zavře a hosté už jsou pryč, počítají, co vydělali; tu řeknou ti ostatní tři, ať přece vyndá i svůj koninec. Ten praví: Ó, to jablko snad nebude nejhorší! Vyndá jej z kapsáře, koninec je úplně černý a těžký. Škrábne do něho nožem a je to samé ryzí zlato. Jeho kumpáni se zděsí, že si neponechali konince, jdou zpátky, nenajdou však nic.

Dnes hrají...

Na poslední chvíli, ZUŠ Ostrov

Členové hrajících souborů dnes vyprávějí o svých dřívějších i nových představeních, o práci v souboru, o svých vedoucích, o současných radostech a strastech. Po včerejším zážitku ze sledování děčinského loutkového představení naši dnešní herci a herečky kreslili své loutky a loutkové postavy - takové, se kterými by rádi hráli nebo které by chtěli v loutkovém divadle vidět. Někteří z nich přímo zachytili část textu své vlastní loutkové inscenace v krátkých dialogích.

Jak váš soubor vznikl, co už jste spolu zažili?

- Ploužáky na dýze.
- Na poslední chvíli je víc souborů.
- Nejsme spolu tak moc dlouho - my jsme dvě skupiny, ale dělali jsme stejné vystoupení (Kdo se tady bojí) a teď jsme to dali dohromady.
- Protože pár lidí odpadlo a tak jsme to museli spojit, aby tam byly všechny ty role.
- A ještě jeden důvod - obě skupiny jsou čtvrtý ročník, jedna je skupina A a druhá skupina B - je to dohromady taky proto, aby áčko nejelo a béčko zůstalo doma. Aby to bylo spravedlivé.
- Založila nás paní učitelka Veličková, ta nás dala dohromady.
- My jsme dřív byli jedna skupina, ale pak lidi začali přibývat a museli nás rozdělit.

Co jste dělali v těch předchozích letech?

- V tomhle složení jsme jiné představení nedělali. Tohle už je derniéra, je to vlastně zároveň postupová zkouška do dalšího ročníku.
- My jsme tenhle rok začali dělat jiné vystoupení, ale kvůli tomu, že jsme jeli sem, jsme to skončili a budeme to dělat až v září.
- Ale na takové soutěži už jsme jednou spolu byli, tyhle dvě skupiny.
- Jaké to je, když v tomto představení hrajete společně, obě skupiny, ale normálně jste zvyklí pracovat ve skupině menší?
- Je to hodně lepší, protože je nás víc, máme víc nápadů, není to takové prázdné. Když nás bylo třeba jen deset na jevišti, tak to bylo takové divné.
- Měli jsme tam víc místa, ale teď je to mnohem lepší.
- Já dám příklad: tamten má roli, tamten má roli. Je to lepší, když dva lidi mají stejnou roli. Když jeden onemocní, druhý ho může zastoupit. A protože jsme dvě skupiny dělaly stejné vystoupení, můžeme se zastoupit.

Má to spojení dvou skupin i svoje nevýhody?

- Když je nás víc, tak se víc lidí nesoustředí a blbnou na jevišti a tak.
- Je to takový větší blázelec, když je nás tam víc.
- Paní učitelka se třeba na nás víc rozčiluje, že nejsme v pocitu a tak.
- A nejspatnější na tom bude asi to rozesmívání. Když má někdo zahrát těžkou legrační roli a druhý ho začíná rozesmívat, on se pak rozesměje a už to nemůže zahrát normálně.

Jaká představení jste hráli před Kdo se tady bojí?

- První skupina o nějakém kuřeti, potom bylo vánoční - Držte si uši.
- Já si vzpomínám, já byl obilí. V tom o tom kuřátku.
- A ta druhá skupina dělala ...stroje.
- Jeden stroj měl šroubek, kterýho si nevěšimali, tak on utekl a potom ho našli.

Baví vás hrát divadlo?

- Jo, je to zábavné, je to legrace.
- Vždycky balíme kluky.
- Možná ty.

Dialogy pro loutkové divadlo, jak je napsali členové souboru Na poslední chvíli

Hádka a volby

1: Ale já nemyslím, že to vyhraje Bende, ale Horváth.

2: Ne, vyhraje to Bende, Bende.

1: Dobře, tak Bende. Ale stejně pošlu Horváthovi hlasy.

Po pěti minutách.

1: Jó, Horváth je to, tak ještě, že jsem mu dala hlas.

2: Ach jo. Ale musím se ti přiznat, že jsem trochu fandila Horváthovi, ale co, ať to vyhrál Bende nebo Horváth, hlavně že to někdo vyhrál.

Vězeň a stráž

Vězeň: Pusťte mě! Mám doma manželku, tři děti a ještě ke všemu mám nemocnou matku, o kterou se musím starat!

Stráž: Bohužel, to nejde! Mám své povinnosti. A vy jste močil na veřejnosti. Za to musíte pykat!

Vězeň: Já že jsem močil na veřejnosti? To není možné!

Stráž: Ale jo, je!

Vězeň: Ne, není!

Stráž: Jo!

Vězeň: Ne!

Stráž: Ááááá!!!!

Vězeň: Co je vám, člověče?

Stráž: H - h - h - h...

Vězeň: H? Jaký H?

Stráž: Hááááá!

Vězeň: Áááá! Kraja! Nezajímá mě rodina, hlavně když přežiju!!!

Číšník (Č) a Karel (K)

K: Prál bych si guláš a osm knedlíků

Č: Došel

K: Řekl jsem guláš a osm knedlíků

Č: Řekl jsem že došel

K: Kdo došel?

Č: No přece guláš

K: A knedlíky jsou?

Č: Jo

K: Tak mi naval knedlíky a pivo

Č: Co?

K: Knedlíky a pivo!

Č: To jsou ale chutě, no prosím

K: Dík

Č: A teď naval peníze!

K: Za knedlíky a pivo?

Č: Jo

Po chvíli.

K: No fuj, ty knedlíky s tím pivem jsou jak houska s tím nejhnušnějším pitím a to je pivo!

Otázky kladla a zapisovala EB

Dnes hrají...

Děláme na tom, ZUŠ J. Štursy Nové Město na Moravě

Jak vznikl soubor *Děláme na tom* a jak se vyvíjel?

- My jsme prvně byli čtyři nebo tři, asi od první třídy a pak se začali nabalovat ostatní, až nás bylo moc. V dramaťáku v Novém Městě. Soubor vznikl asi před sedmi lety. Rodičem souboru je Ivona.
- U nás ve městě je v dramaťáku v ZUŠ víc ročníků, lidí z několika ročníků tvoří náš soubor. Ročník je povinný a soubor není, tam chodí, kdo chce.
- Když jsme byli jenom čtyři, tak jsme měli takové ty dětské představení, to jsme ještě nikam nepostupovali; až když nás bylo víc, tak jsme začali dělat lepší představení, ale nikdy jsme sem nepostoupili, až teď. Po sedmi letech. Do kraje jsme postoupili předminule a předpředminule.
- V tomto složení jsme od začátku školního roku.

Jaká představení jste dělali před tímto?

- Minulý rok jsme měli Bezvýznamný týden, předtím Faëthonta, s tím jsme postoupili na krajskou přehlídku do Třebíče, potom byly děti z Bullerbynu, s tím jsme taky postoupili do kraje.

Kolikrát jste hráli toto představení?

- Na obvodním a krajském kole, pro rodiče, poetický podvečer... sedmkrát.

Jaké jsou podle vás vaše přednosti, pozitivní souboru?

- Určité nápaditost.
- Tvořivost.
- Šílenost.
- Tady je obrovský rozpor mezi náma všema, ale já vím, že z lidí, který v sobě mají velký rozpor, dokáže vzejít něco fakt dobrého a občas se podaří věc, kterou třeba vůbec nečekali a někdy se to povede a někdy zase ne, takže si myslím, že to není zas tak nejhorší.
- No hlavně máme výbornou učitelku, hodnou.
- To tam napište: že ji máme hrozně rádi, úplně ji žerem.
- A má hodně dobré nápady, že nám hodně pomáhá. Ale nechává nás dělat práci, abychom si na to taky přicházeli sami.
- Nebo třeba když na nás vidí, že jsme unavení, že nás to ten den nebaví dělat, tak nám řekne, že budem dělat něco jiného, aby jsme si tu hru neohráli.
- Ona nám dala podnět, námět na představení a my jsme si to vytvořili sami.
- Ta hra je vytvořená na základě povídky od Edwarda Leara.

Mluvil jsi o nějakých rozporech.

- To jsou osobní rozpory mezi lidma, každý je jiný. Ale když už chceme hrát spolu, tak hrajem dobře.
- A když nechceme nebo když ruším, tak to kazím.
- Předtím, než jsme sem šli, tak jsme zkoušeli a zrovna se nám to moc nepovedlo a máme z toho docela takový špatný pocit.

Jaké „nemoci“ prodělal váš soubor?

- Minulý rok teda prodělal velkou krizi, a přestože jsme to furt zkoušeli a věděli jsme co a jak, tak jsme to totálně pokazili. Nevyšel nám konec s pointou a měli jsme z toho špatný pocit. To bylo na obvodním kole a jiné představení.
- To nevyšlo momentálně v tu chvíli, jinak to bylo poměrně dobré představení, ale tenkrát jsme se nesoustředili a každý hrál za sebe. Nebyli jsme sehraní a všichni si to uvědomili.
- Ono to mělo vyvrcholit na konci, ta pointa, a on to někdo zapomněl, on to přeskočil.

Zkuste říct, čeho si vážíte, co jste fakt zvládli?

- Tohle. To, že jsme tady, že jsme postoupili.
- Že jsme zvládli týmovou práci, že jsme táhli za jeden provaz.
- A ještě to, že jsme zvládli tu předlohu. Ta je docela těžká. Všichni chápeme, o co tam jde, chápeme ten příběh - ale bylo to docela těžké.
- V tom představení to všichni diváci nemusí pochopit. Protože to je strašně složitý příběh, on vypadá hrozně jednoduše, jenže má za sebou strašně složité vrstvy a to se musí pochopit.
- Je to prostě nonsens, tak člověk to musí brát s nadsázkou.

Postavy a dialogy pro loutkové divadlo, jak je zachytili členové souboru
Děláme na tom:

Kvikamika - co říkáme o kvikamice

Kvikamika je nanejvýš nebezpečné a zákeřné zvíře a setkat se s ní není ani v nejmenším záhodno. Kvikamiky žijí ve vodě i na zemi a v prvním případě používají svou dlouhou oháňku jako lodní plachtu. Jejich rychlost je maximální, ale jejich způsoby domácké a zanedbatelné, celkové způsoby pak dumavé a transparentní. Za letních večerů je lze někdy vidat, jak u jezera Piplpopl stojí na hlavě a broukají své národní písně. Živí se výhradně zeleninou s výjimkami, kdy jedí telecí či skopové či hovězí či ledek draselný.

(12 let)

Brouk a mravenec

Brouk: Sbal si věci a mazej...
Mravenec: Co...? Co je? Co se děje?
Brouk: Dělej, prší, musíš se schovat...
Mravenec: Uááá...
Kapky: Džn...džn

Mravenec: Pomoz mi...co mám dělat?

Brouk: Nemůžu... (prší)

Mravenec: Sejmulo mi to nožičku...počkej!

Brouk: Promiň! (zavřel dveře od vchodu a poslouchá)

Mravenec: Umírám... umírám... umírám.

Brouk: Co jsem to udělal.

Brouk 2: Nemohl jsi nic dělat. Ty za to nemůžeš.
(13 let)

Válku mouchám!

Kudlanka 1: ...a jak už jsem řekl, MOUCHY musí ZEMŘÍT.

Kudlanka 2: To přece nemůžeme, to není humánní.

Kudlanka 1: Nemůžeme jen tak přihlížet, jak mouchy terorizují ostatní hmyz, musíme zakročit!

Kudlanka 2: Ale ne VÁLKU, musíme mírovou cestou.

Kudlanka 1: Mouchy zemřou, ale ty taky. (vytahuje pistoli)

Kudlanka 2: To neudělal! (výstřel, křik)

Kudlanka 1: Je ještě někdo proti?

Ostatní: Ne, máš pravdu, pobijeme je!

(15 let)

Mindráky jsou strašná věc

Tonda (divákům): Mindráky jsou strašná věc. Asi to s nim nevydržím.

Bedřich (nešťastný, sobě): To si říkáš můj kamarád. Musíš snášet i moje strasti. Představ si, že mi Majka řekla, že tak pofidérní loutka jako já neumí ani chodit. Prej pajdám.

Tonda (divákům): To my všichni trochu popajdáváme.

Bedřich (nešťastný, sobě): Pak mi ještě řekla, že moje charisma nejvíc trpí v bazéně, když plavu.

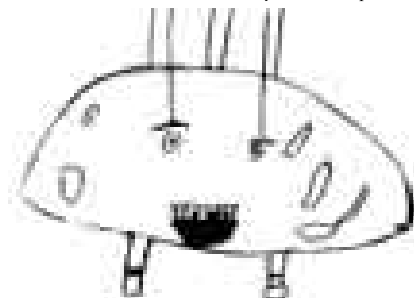
Tonda (Bedřichovi): Viš, jak to dělaj ony. Berou si kovovou obuv, konkrétně horolezeckou, aby neplavaly na zádech jako ty. (divákům) To ale utrpělo jejich charisma, co?

Bedřich (divákům): Hmm, fakt moc...fakt.

Tonda: Pojď spát. Zejtra hrajem Romea a Julii. U toho budu muset přemýšlet a na to musím být odpočatý.

(15 let)

Otázky kladla a zapisovala EB

Dnes hrají...**Temperka, ZUŠ Třinec****Jak vznikl a vyvíjel se váš soubor?**

■ Temperku vede naše paní učitelka Kovaříková, mám ji hodně rád. Jsme tady skoro z jedné třídy. Jednou

za náma paní učitelka přišla, když jsme byli v první třídě a řekla: Děti, kdo chce chodit do dramáku? Tak jsme se přihlásili.

■ V souboru jsou i různé starší ročníky, jsou dva stupně, asi šest skupin na každém stupni - my jsme třetí ročník.

■ Nejdřív jsem to bral jako že je to nějaký kroužek, kde si hrají a užívám si, až pak jsem zjistil, že mne to vyučuje, že to není jen taková hra.

■ Tuhle pohádku (O hadích nožkách) jsme hráli v aule třineckého gymnasia.

■ Předtím jsme vystupovali jen před rodiči - básničky a tak.

■ Při premiéře představení O hadích nožkách jsme ještě byli malí, to bylo ještě odříkávání textu. To jsme se trochu báli. Pracovali jsme na tom dva roky.

■ Paní učitelka to dělá tak, aby nás to bavilo, abychom to měli rádi, protože jinak by nás to už nebavilo, ty dva roky práce.

■ Taky jsme to několikrát předělávali, ty nožky, protože pokaždé, když jsme vystoupili, tak nám něco řekli a my jsme to trochu předělali.

■ Hráli jsme v Ostravě v Aréně, pak na oblastní a krajské přehlídce, pak byl festival Na hranici v Českém Těšíně. Teď budeme O hadích nožkách hrát posedmé.

Jaké má váš soubor přednosti? Dobré vlastnosti?

■ Hlavně chodíme do dramáku proto, že tady máme kamarády, máme tady dobrou auru, abych to tak vyjádřil, protože nikdo tady nekouří, nepije a nemluví sprostě a tak.

■ Držíme spolu.

■ Paní učitelka nás do ničeho nenutí, nemusíme nikam jezdit za každou cenu.

■ Jsme spolehliví.

■ Paní učitelka je na nás hodná.

■ Je důležité to, že si můžeme třeba s textem hrát, že to není nacvičené. Můžeme to říkat jinak, než je to napsáno.

■ To, co zahrajeme dobře, z toho pak máme radost.

■ I když to zahrajeme špatně, tak z toho máme radost, i když menší.

Co pro vás může být určitým „neduhem“ souboru?

■ Jsme hrozně nešťastní, právě když je někdo nemocný.

■ Dvě holky z našeho souboru jedly včera sušenky a zapily to minerálkou. Jedné bylo hodně špatně a teď je nemocná. Ta druhá je taky nemocná.

■ A ty naše nemocné holky jsou strašně odvážné.

Jak to zítra budete řešit?

■ Budeme hrát bez nich.

■ Holky budou říkat texty i za ně, ale bude to horší.

V čem se soubor proměnil?

■ Na začátku jsme pořád mysleli, že budem hned vystupovat, pořád jsme se ptali, kdy už budem vystupovat.

■ Přitom jsme měli tři roky přípravku, než jsme vystupovali s divadelním představením.

Co je pro vás jako pro soubor nejdůležitější, čeho si nejvíc vážíte za tu dobu, co jste spolu?

■ Že jsme pořád spolu, že to nikdo nevzdal.

■ Já jsem trochu méně líný, trochu méně sobecký; že nejsem sprostý a že tu mám kamarády.

■ Hlavně jsme rádi, že máme takovou dobrou učitelku.

Dialogy pro loutkové divadlo, jak je napsali členové souboru Temperka**Ona si nás nevšímá!**

Král: Musíme něco udělat s tou naší dcerou!

Královna: ANO, začíná si nás nevšímát.

Král: Tak jdeme.

Dcera: Maminko, tatínku, musím vám říct, že když jsem se procházela po zahradě, za bránou jsem viděla prince a pozval mě i vás k sobě do království na oběd! PŘIJALA JSEM TO!

Král: To je skvělé.

Královna (po rozhovoru): Máme jí ještě říkat, že si nás nevšímá?

Král a královna: NE!

(11 let)

Dialog

Král: Zdravím tě, zemane De Puce!

Šlechtic: Nejvyšší pocta králi!

Král: Zanech formalit a řekni, co tě přivádí.

Šlechtic: Dobrá zpráva, vlastně skvělá zpráva! Vy-pěstovali jsme čtyřnásobek ovsa a pšenice!

Král: Výborně! Konečně zbohatneme! Zemane, můžeš odejít!

Šlechtic: Sbohem!

Král: Správce, postav novou sýpku!

Správce: Ano!

Král: Písaři, 20 x 51 + 47: 7 - 7 a výsledek x 4!

Písař: 580 zlatáků a tři měďáky!

Král: Stala se z nás bohatá země.

(10 let)

Sousedky

Vystupuje: paní, které váha ukazuje 91 kg (Horáčková), let 70 a paní Nová, váha 71 kg, let 71

Paní Horáčková, viděla jste to nové auto, které si Pupílkovi koupili?

Samozřejmě, jak by ne!

A co Váš manžel?

Ale, zase chrní!

Můj se zase pokouší uvařit sáčkovou polévku. A když už tak o ni mluvíme, cítím něco spáleného v kuchyni.

Raději už půjdu, než mi udělá z kuchyně peko!

Zatím nashledanou, paní Nová.

(11 let)

Přepadení

Lupič: Stůj nebo střelím a dej mi všechny peníze a šperky!

Kníže: Aano, to je všechno moje jmění...

Lupič: Dobře a odteď jsi mě nikdy neviděl!

Kníže: Aaano...

(10 let)

Paňmámy se handrkují

Paňmáma 1: Dobrý den.

Paňmáma 2: Dobrý!

P 1: Paňmámo, počkejte!!!!

P 2: Co byste si přála?

P 1: Váš syn mi včera rozdupal zahrádky!

P 2: Ale, jen se prosím vás nezlobte!

P 1: Za to mi zaplatíte!

P 2: Tak to počkejte, tak to ne!

P 1: Jak to ne? Jen se na to podívejte, ta spoušť!

P 2: Nashledanou!

P 1: Jak to nashledanou? Vždyť jste mi ještě nezaplátila. No počkejte, já vás budu žalovat, no, no...Počkejte! A je to v háji. Tak já tady s rozdupanou zahradou a Anička mi ani nepomůže. Ach jo!

(11 let)

Otázky kladla a zapisovala EB

Dnes hrají...

HOP-HOP, ZUŠ Ostrov

Kde soubor vznikl, jak se vyvíjel, co všechno zažil?

- Náš soubor vznikl tak před třemi roky, pak se některé děti přidaly a tahleta hra, co teď budeme hrát, tu zkoušíme a hrajeme jeden rok.
- Soubor založili Hopáci, to jsme my. Přihlásili jsme se do kroužku na ZUŠ.
- Nejdříve jsme psali co máme a nemáme rádi, čeho se bojíme a tak.

- Paní učitelka nám začala vyprávět příběhy a my jsme kousky z toho zahráli a pak nám paní učitelka nechala vybrat, který si zahrajeme. Tohle představení (Jinak je s tebou amen!) je druhé.
- Předtím byli Skřítci. Tam jsem měli takové polštáře a paní učitelka nás třeba zkoušela jak umíme řídit, v noci, hráli jsme si. Malé děti si chtěly najít nějakou zábavu a tak si hrály na skřítky.
- Paní učitelka vyprávěla pohádku o skřítcích a oni si na ni potom hrály - ty postavy.
- A další představení bylo Jinak je s tebou ámen!

Jak to představení vznikalo?

- Nejdřív jsme psali čeho se bojíme.
- Paní učitelka si přečetla knížky a potom nám řekla dvě knížky, ze kterých bychom mohli hrát a my jsme si vybrali.
- A neřekla nám konec. Ten jsme vymýšleli sami.

Jaký je soubor, jaké má vlastnosti?

- Je takový rozdivočený.

Co máte rádi na té práci v dramatu?

- Máme rádi, když si hrajeme nějaké hry.
- Baví nás všechno.
- Paní učitelka je hodná.
- Hravá.
- Kamarádi jsou kamarádský, hodní.
- Někdy divocí.

Měl soubor - podobně jako člověk - i nějaké „nemoci“?

- Jak jsme nemohli zkoušet, když holky musely chodit na plavání.
- Mě docela štvalo, když jsem dostal neštovice a nemohl jsem jet.

Proč hrají ve vašem představení i starší kamarádi?

- Oni jsou ze staršího souboru. Zapojili se, aby nám ukázali, jak to máme hrát. Abychom to zvládli. Hrajou třeba tátu anebo velkého kluka a vyděrače a ošklivého kluka.
- My hrajeme vnitřní hlas a jiné postavy.

Co vás na dramatu baví?

- Je tam sranda.
- Je to hezký - jak hrajeme.
- Na dramatu mě nebaví, že to mám daleko.
- A mě baví že prostě cestujeme, poznáváme okolí...
- Že se naučíme hrát.

- Že budeme umět simulovat.

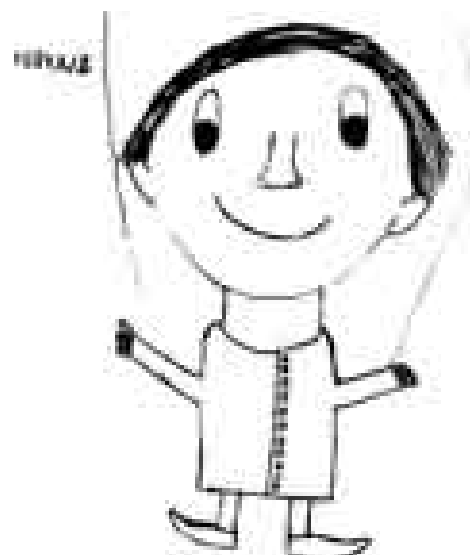
Je dobré to umět?

- Jo. Ve škole, když píšeme písemku.
- Ty seš abnormální.

Starší členové souboru doplňují odpovědi těch mladších:

- V souboru jsou momentálně tři skupiny. Irena Konývková za námi přišla, jestli bychom nemohli hrát s malýma, protože tam jsou nějaké role, které by ti malí hrát nemohli. Oni si vybrali tohleto představení, pracovali na něm a pak jsme se teprve připojili.
- Když jsme byli malí my, tak s námi taky hráli ti starší, ze starší skupiny Hop Hop. Takže ty tři roky fungování, o nichž mluvily děti, platí jen pro jejich skupinu. Jinak Hop Hop Ireny Konývkové tak 25 let. Původně to vedla paní Soňa Pavelková.
- My sami děláme Večerní Máj, to je spíš něco mezi divadlem poezie a scénickým tancem, s Májem to má už dost málo společného, jen základní myšlenku a text.
- Malí jsou hodně divocí, ale šikovní, hodně herecky rostou. Myslím si, že v deseti hrát čtyřicetiminutové představení je dost velká páka.
- Mají dobré nápady, jsou dobrá parta. Vymysleli sami celou scénu, to, jak se scéna mění v průběhu představení i to jak scény vypadají. Malí vymysleli většinu věcí, Irena udělala jen základní scénografii.

Ptala se a zapisovala EB

Textová předloha představení

Ajinak je s tebou amen

Turepomaloučku jel po pěší zóně. V nedávno skončeném kulečnickovém duelu ho Benjamin na hlavu porazil. Dneska vůbec bylo všechno na draka. Teď aby se ještě ke všemu staral o tu pitomou knihu pro otce. Nejradší by byl na nejbližšího půl roku zalezl do postele a spal a spal.

Vzadu na nosiči poskakoval ráz na obrázky. Ten Arne je dobrej. Prostě mi to vrazí a jde si po svých. Kdyby se ten krám tak chtěl rozflákat! Ne, jen to ne! Další trest, to už bych nepřežil.

Kousek vpředu Ture zahlédl Oxanu. Tatínek jí právě kupoval zmrzlinu a oba spolu šprýmovali a smáli se. Všichni maj bezva tátu, až na mě. Strašlivý doktor Rux, to mluvím za všechno. Už ten citát, který si otec pověsil nad svůj psací stůl: Svatý ráde požehnaný, nebesy nám v úděl dany, v němž se pravý soulad tají (Friedrich Schiller: Zpěv o zvonu).

Ture si ještě pamatoval, jak se na tomhle citátu naučil číst, dávno předtím než šel do školy.

„Z toho by se člověk zvevcnul!“ ulevil si tak hlasitě, že se Oxana s tatínkem otočili.

„... protože nesmím na koně,“ řikala právě dívka.

„No jo, doktor Rux je holt pes... tedy chci říct přísný člověk. Oxanin tatínek byl také učitelem, jenže učil výtvarnou výchovu a nosil oblek, košili s tuhým límečkem a kravatu, ale černou koženou bundu. A na hlavě měl divokou hřívu, a ne úhledný sestřih.“

„Já už nechci být Ture Rux!“ vykřikl nebohý hoch, jako by žaloval nebesům.

Nerouhej se, dítě! To byl babiččin hlas. Máš co jíst, co pít, máš střechu nad hlavou.

Jenže nemám Panju!

V této náladě zabrzdil Ture před knihkupectvím „U Fontány“ a seskočil z kola. Tady na tržišti ho musel obzvláště pečlivě zamknout. Kdyby mu ho někdo ukradl, nově by mu nekoupili, na to mohl vzít jed. Spíš by to slíznul, že už zase nedával pozor na své věci. Rám velikosti aktovky vzal raději s sebou.

Ve dveřích se srazil se svou třídní učitelkou, paní Falkenbergovou. Copak nejsou na světě jiní lidé než kantoři?

Paní učitelka Tureho pohladila po vlasech. „Tak jsem slyšela, že vás vykradli. Ještě štěstí, že se nestalo nic horšého...“

„To teda stalo, já nesmím na koně. Za trest, že jsem nechal otevřené okno.“

Jeho třídní se pousmála. „Tak už to v životě chodí, že člověk musí pykat za své hříchy. Je to sice trpké, ale čím dřív to pochopíš...“

No jo, učá! Jako by se neprovinil ten zloděj, ale on, Ture. A potrestaný taky není zloděj, ale on.

Ture spolkl vztek a vešel do knihkupectví. Byl zapálený čtenář a měl knihy rád, ale zároveň ho rozcilovaly. V knihách bylo vždycky všechno správně. V knížce nikdy nikdo nenapsal s místo z. Ti, kdo je psali, určitě vždycky měli z diktátu jedničku. Proč je nepišou lidi, co taky někdy schytali kouli?

V policii uviděl vedle sebe stát obě své zamilované knížky. Na hřbetu četl název Pohani z Kummerowa a Spravedliví z Kummerowa. Kummerow, kde se děj knížek odehrával, byla vesnička v Předních Pomořanech, ještě za dob císařství. Ture sáhl po jedné z knih, chvíli v ní listoval a pak se začel do místa, které měl v živé paměti: Kůň byl pro ně zvířetem zvířat, z celého svého čistého srdce chápali národy, které koně považovaly za posvátného. Proto děkana Sanftlebena nijak neudivilo, když při inspekcii školy na svou otázku, které ze zvířat je nejchytřejší, dostal odpověď: „Kůň!“ „To jistě,“ řekl, neboť on měl na mysli psa. „Které zvíře je však nejobdivnější a nejsilnější?“ „Kůň!“ To jistě, ale on měl na mysli lva. „Neptám se teď na domácí zvířata. Kdo je králem všech zvířat?“ Ve třídě na chvíli zavládl ticho, pak se ozvala jednohlasá odpověď: „Kůň!“

Ta pasáž Turemu promlouvala ze srdce. Panjo, moje Panjo! S povzdechem knížku zaklapl a vrátil ji do regálu. Proč, k sakru, nemůžu žít v Kummerowě a musím bydlet v tomhle pitomým městě?

Ture zamířil do oddělení, kde byly na velkých pultech vyloženy obrazové publikace. Meklenbursko, Rujana, Krušnohoří, Braniborsko... Svazek, jehož název

měl napsaný na lístečku, který mu dal Arne, nedalo práci najít. Zelená etiketa hlásala cenu: 49,90 DM. Ture knihu obrátil a přečetl si reklamní text na zadní straně obálky: Braniborsko, to je bílý písek, hnědočervené sosny a trýp-tivá voda jezer; jež bývají vána nebeská oka. Vydejte se s námi na objevitelskou výpravu k hojně navštěvovanému Müggelsee, mondénímú Scharmützelsee a tajemnému Samithsee...

Ture ucítil na rameni něčí ruku. Prudce se otočil. Marius!

„Nedotýkej se mě, ty sketo!“

„Dneska to je bílý písek, hnědočervené sosny a trýp-tivá voda jezer; jež bývají vána nebeská oka. Vydejte se s námi na objevitelskou výpravu k hojně navštěvovanému Müggelsee, mondénímú Scharmützelsee a tajemnému Samithsee.“

Marius jen hekl, chytil se za břicho a byl pryč.

Tahle krysa jezdit smí! Ta na to peníze má! Zatímco se Turemu honily hlavou podobné myšlenky, vytáhl z kapsy kalhot padesátimarkovku, kterou mu dal Arne. Padesát marek! Za to by se daly koupit tři hodiny jízdy!

A vtom ho to napadlo... Stop tu knihu a peníze si nech!

Nedělej to, bude z toho kolosální průšvih!

Já za to přece nemůžu, to táta mě k tomu nutí.

Ture viděl v televizi, jak se to dělá, aby člověk nikdo neviděl. V pořadu, který varoval před podobnými triky. Při takzvaném „aktovkovém triku“ člověk položí na sloupeček knih aktovku, pak něčím zabaví prodávče a cestou k východu sebere spolu s aktovkou i knihu. Jak jednoduché, milý Watsone!

Co když tě při tom načapají!

Nenačapají, nejsem přece žádný běčko.

Ture na publikaci o braniborských jezerech položil rámeček. Jen tak, jakoby nic.

Ale co ta kamera tamhle na stropě? Vzadu v kanceláři určitě sedí nějaký kerberos s očima přilepenými na obrazovce a sleduje sebenepatrnější pohyby zákazníků. Však tu taky visela cedulka: Každá krádež bude neprodleně ohlášena policii. Po zloději bude požadována suma 50 DM a bude mu zakázán vstup do prodejny.

Každou krádež přece ohlásit nemůžou, pomyslel si Ture. Hlásit můžou jenom tu, kterou zjistí. Jen klid. Hlavně nesmíš zpanikařit a vystrašen se rozhlížet na všechny strany, nabádal sám sebe. Tím se zloděj vždycky prozradí, protože něco takového zkušenému oku detektiva neujde. I tohle věděl z televize.

Ture s předstíraným klidem listoval v dalších publikacích. Teď to chce jen počkat, až do krámu přijde někdo dospělý a stoupne si před něj tak, že ho zakryje objektivem kamery. Majitelka knihkupectví ho naštěstí neznala, věděla však, kdo jsou jeho rodiče. Určitě patřili k jejím nejvěrnějším zákazníkům.

Konečně! Měl štěstí, protože mladík, který se postavil vedle něj a prohlížel si knihy, měřil skoro dva metry. Ture ho znal od vidění. Hrál za místní klub basketbal.

Teď, nebo nikdy! Ture se třásl jako osika. Po zádech mu stékaly čírky potu. Kolena se pod ním podlamovala. Srdce mu tlouklo jako splašené.

Nedělej to!

Ture naposledy zaváhal. Pak pravačkou hrábl po rámečku. Konečky prstů zachytil knížku a spolu s rámečkem si ji bleskově přitiskl na stěhu. „Bohužel jsem nenašel, co potřebuju!“ zahlaholil a už se proplétal mezi prodáváči a zákazníky. Připadalo mu, že k východu to je kilometr. Nohy mu vypovídaly poslušnost. Čekal, že mu každým okamžikem dopadne na rameno ruka spravedlnosti. Za každým regálem viděl postavu svírající v ruce odjištěný revolver. Byla to nejhorší minuta jeho života.

Konečně stál venku na chodníku, ukradenou knihu bezpečně skrytou pod rámečkem, padesátimarkovku v kapse. Nikdo nic neviděl, nikdo ho nepronásledoval.

Hurááá! Dokázal jsem to!

Po těle se mu rozlil blažený pocit. Už zítra bude zase sedět v sedle své milované Panji a kusat po lukách.

Rozběhl se ke kolu, aby svou kořist co nejrychleji dopravil do bezpečí. Netrvalo ani minutu, a ráz

i s knihou byly přivázané na nosiči. Vzápětí Ture uvolnil i uzamykací řetěz a vyvedl kolo ze stojanu. Připadal si jako hršina filmu s názvem Tureho triumf. Vyhoopl se do sedla a pravou nohou zašátral po pedálu.

„Moment!“ ozvalo se za ním, a dřív než se stačil ohlédnout, už ho čísi ruka držela za rukáv.

Robert! Ture ho znal od vidění. Byl členem stejného fotbalového klubu jako Arne, i když kopal za tým starších dorostenců. Bylo mu už sedmnáct. Párkrát Arneho zavezl domů na motorce. Navíc snad taky chodil na Gymnázium Friedricha Wilhelma.

„Co je?“ zeptal se Ture v domnění, že Robert po něm chce Arnemu něco vzkázat. „Chceš něco bráchovi?“

„Ne, tobě.“ Robert strčil hochovi pod nos videokazetu.

„Co já s tím?“

Robert se zasmál. „Podívat se, jak se kradou knihy! Především to ale bude zajímat policii.“

Ture ztuhl hrůzou. Bože, dej, ať to není pravda! Určitě to je jen sen. Stačí si promnout oči a bude to pryč. Napřáhl ruku po kazetě.

Robert však byl rychlejší. „Ne ne, milánku, tu kazetu nedostaneš, tu mám pro kriminálku!“

„Kdes to sebral?“ slyšel Ture jako v snách svůj vlastní hlas.

„Jsem tady v knihkupectví na brigádě. Nosím knihy ze skladu, koukám, co se kde šustne, a tak.“

„Kamera ale byla zakrytá!“

„Máš pech. Bohužel jsou v krámě dvě. Průšvihy neujdeš. Strašlivý doktor Rux...“

„Víš o tom ještě někdo?“

„Kazetě, ale já jim to samozřejmě řeknu.“ Robert schoval kazetu do náprsní kapsy černé kožené bundy. „Kvůli odměně.“

„Ne, prosím tě, ne!“ vypravil ze sebe Ture úpěnlivým hlasem.

„A co ta odměna?“

„Tady...“ Ture musel polknout slzy, „... tady je padesát marek za tu knihu.“

Robert od něj vzal bankovku, převrátil ji v ruce a zase mu ji strčil zpátky do kapsy. „Prachy nechci.“

Ture nic nechápal. Na to, aby se ho zmocnila panika, však nic chápat nepotřeboval. „A co teda?“ „Malou laskavost.“

Ture cítil, jak mu hrdlo svírá stejná úzkost jako kdysi, když maminka při předčítání pohádky o Červené karkulce dospěla k místu, kdy nebohou dívku sežral vlk. Nedokázal se sebe vypravit ani hlásek.

„Neboj, nejde o nic hrozného,“ uklidňoval ho Robert. „Vyznáš se v počítačích?“

„No... trochu,“ dostal ze sebe Ture. Nerozuměl už vůbec ničemu.

„Mám u tvého táty sardel z chemie,“ jal se mu vysvětlovat Robert. „A jestli ji budu mít i na výzvu, dostanu propadák. Jenže já o žádného propadáka nestojím.“

„Ale co já...“

„Můžeš mě zachránit!“ Robert ho vzal kolem ramen, jako by byli staří přátelé. „Já zachráním tebe, a ty zachráníš mě.“

„No jo, ale jak?“ vzhlédl k němu Ture.

„Musíš se dostat svými tatovi do počítače. Určitě tam máš píseknou z chemie, teda myslím jako otázku. Jenom je vytiskneš a dáš mi je.“

Ture vyjekl. „Já ... já... když na to přijde, tak... tak mě pošle do polepšovny, budu muset pryč z domova...“

„A když policajťm předvedu, jak jsi kradl...“ aby dodal svým slovům váhu, vyndal Robert z náprsní kapsy kazetu a přidržel ji nešťastnému hochovi pod nosem. „tak nepůjdeš do polepšovny, ale rovnou do kriminálu.“

„To je vydírání!“ vykřikl Ture.

„Řekněme raději, že to je férová nabídka na oboustranné výhodnou spolupráci. Jak už bylo řečeno, já zachráním tebe, ty zachráníš mě.“

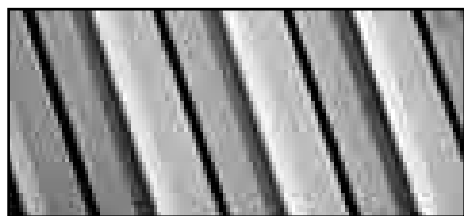
Horst Bosetzky: ...jinak je s tebou amen!
přeložila Jana Pavlátová, Albatros, Praha 1996

Skolilo nás v pondělí...

■ Kolem redakce se rojí mravenci. ■ Matěj kýchl tak nečekaně, že málem ukončil slibnou kariéru J.H. ■ „Když zlobíme, nejsme v pocitu.“ ■ Zcela v utajení proběhl včera večer v ND seminář praktické scénografie s názvem Čarujeme s barevným světlem. ■ Redakci se podařilo vypnout na všech počítačích funkci automatických oprav, což je dobrá zpráva pro F.Zborníka. ■ „Jejich rychlost je maximální, jejich způsoby domácké a zanedbatelné, celkové způsoby dumavé a transparentní,“ napsala o postavě Kvikamika během dílny dvanáctiletá holčička, která jinak vypadala docela normálně. ■ Konečně bylo odhaleno tajemství, že místnost redakce je již několik let vybavena dokonalým zastíněním oken. ■ Experimentálně bylo ověřeno, že sami redaktori jsou výkonnější, než funkce automatických oprav. ■ Čarodějnice jsou v Trutnově ve skutečnosti tři, ale jejich pravá identita je jiná, než kdokoli tušil. ■

HÁDANKA

Úterní hádanka. Poznáte co to je? Odpovědi vhodte do redakční schránky.

DNEŠNÍ PROGRAM

ÚTERÝ - 14.6.2005

8.30 - 12.00
8.30 - 12.30
14.00 - 16.25

dílny pro děti ze souborů
semináře pro dospělé
4. blok vystoupení souborů
Kdo se tady bojí Na poslední chvíli, ZUŠ Ostrov
Sedm rodin od jezera Píplpopl Děláme na tom, ZUŠ Jana Štursy Nové Město na Moravě
O hadích nožkách Temperka, ZUŠ Třinec
Jinak je s tebou amen! HOP-HOP, ZUŠ Ostrov
Malí princové, dramatický kroužek ÚSP pro mentálně postižené Ostrava (host přehlídky)
diskusní kluby seminaristů
dětský diskusní klub
diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících ve 4. bloku
veřejná diskuse o inscenacích 4. bloku

V.I.P.

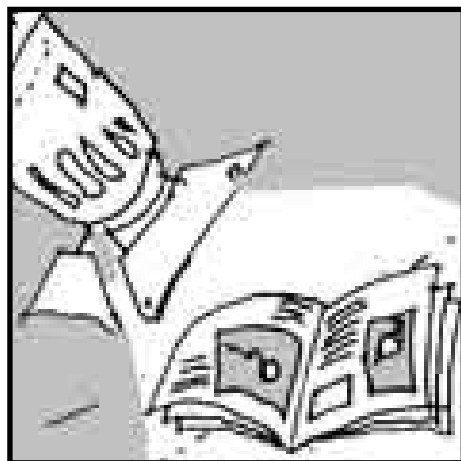
HÁDANKA

V dnešní hádance jsou schovány názvy všech čtyř dnešních představení. Jsou psány bez mezer za sebou v pořadí, jak je dnes uvidíme, nikde se nic nepřeskakuje, až najdete začátek, můžete pokračovat jedním tahem až na konec.

E	D	M	R	O	D	I	H
S	A	D	I	C	H	N	O
I	H	E	S	T	E	O	D
J	O	J	H	I	B	Z	J
O	L	K	E	X	O	K	E
B	P	A	M	A	U	A	Z
Y	O	N	I	J	H	C	E
D	P	L	P	I	P	A	R
A	T	E	S	O	D	K	X

BLAŽKOVÁ 2005 - DÍL 5

SEXUÁLNÍ VÝCHOVA

Deník Dětské scény - Trutnov 2005. Číslo 5.

Redakce: Eva Brhelová, Iva Dvořáková, Lukáš Horáček, Pavel Kocych. Foto: Michal Drtina. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka - 14.6.2005 v 2:10. Vychází - 14.6.2005 ve 10.45. Náklad - 350 ks.